

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT-EKSAMEN NOVEMBER 2022

VISUELE KUNSTE: VRAESTEL I

Tyd: 3 uur 100 punte

LEES ASSEBLIEF DIE VOLGENDE INSTRUKSIES NOUKEURIG DEUR

- 1. Hierdie vraestel bestaan uit 8 bladsye en 'n insetsel vir (i) bladsy. Maak asseblief seker dat jou vraestel volledig is.
- 2. BEANTWOORD AL VYF VRAE.
- 3. Lees elke vraag noukeurig deur voordat jy jou antwoord formuleer.
- 4. Skryf netjies en op 'n duidelike en gestruktureerde wyse: gebruik volsinne en paragrawe volgens die instruksies van elke vraag. **Geen punte** sal toegeken word vir lyste feite of diagramme nie.
- 5. Nommer jou antwoorde presies soos die vrae genommer is.
- 6. Onderstreep die name van kunstenaars en kunswerke.
- 7. Jy mag nie na die visuele bronne wat in een vraag verskaf word, in enige ander vrae verwys nie.
- 8. Moenie kunstenaars, feite, argumente <u>en/of</u> kunswerke herhaal nie. **Geen punte** sal toegeken word vir dieselfde inligting wat in 'n ander vraag herhaal word nie.
- 9. Waar 'n vraag **EN/OF** bevat, mag jy **EEN** aspek of **AL** die genoemde kriteria bespreek.
- 10. **LET WEL**: Bestee **45 minute tot 'n uur** van jou tyd om **Vraag 5** te beantwoord.
- 11. Antwoorde moet voltooi word in die Antwoordboek wat voorsien is.
- 12. Dit is in jou eie belang om leesbaar te skryf en jou werk netjies aan te bied.

VRAAG 1 VISUELE GELETTERDHEID

Bestudeer **Afbeeldings A, B** en **C.** Lees die meegaande teks en beantwoord die vrae wat volg.

Gebruik **Afbeeldings A, B** en **C SLEGS** vir VRAAG 1.

Afbeelding A (Hierbo)

Kyle Meyer

Undefined 37a

2019

Argiefpigmentdruk met die hand geweef met wasdrukstof

 $111,8 \times 76,2 \text{ cm}$

1

Afbeelding B (Hierbo)

Kyle Meyer

Undefined 107

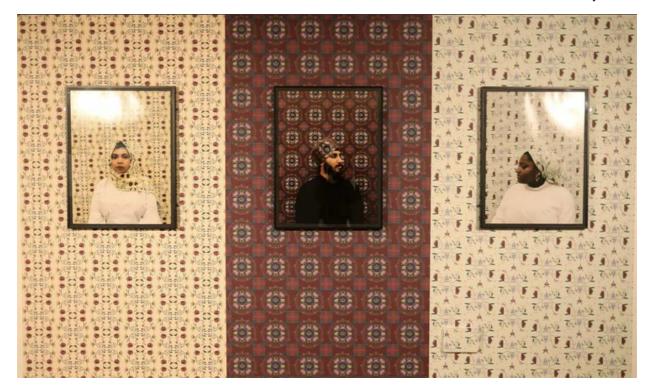
2018

Argiefpigmentdruk met die hand geweef met wasdrukstof

167,6 × 111,8 cm

"Vir my reeks *Interwoven* ondersoek ek die uitdagings van homoseksualiteit in 'n hipermanlike kultuur in Swaziland. Omdat homoseksualiteit onwettig in hierdie klein Afrika-land is, moet homoseksuele mans voortdurend hul seksualiteit wegsteek en hul ware identiteit onderdruk. Nadat ek bevriend geraak het met verskeie van hierdie mans in Swaziland, wat hul persoonlike stories van hoe hulle sukkel aan my toevertrou het, het ek hulle gevra om 'n stuk plaaslike materiaal te kies wat gewoonlik deur vroue gedra word. Daarmee het ek unieke kopdoeke vir elkeen se kop gemaak. Dit sal taboe wees vir mans om hierdie kopdoeke in die openbaar te dra. Dit was een eenvoudige manier vir hulle om hul individualiteit uit te druk wat hulle gereeld moet wegsteek."

2

Afbeelding C (hierbo) en detail (regs):

Farwa Moledina

Interwoven, 'ways of belonging'.

2018

Muurpapier en fotografiese druk.

In Farwa Moledina se *Interwoven*-reeks word die individue gefotografeer teen wat met die eerste oogopslag na tradisionele Engelse muurpapier lyk, maar dit is in werklikheid 'n samesmelting van elemente van Britse simboliek. Die individue dra hul tradisionele hooftooisel met 'n materiaal wat uit dieselfde patroon gedruk is om die aanpassing van die plaaslike Britse kultuur voor te stel, terwyl hulle hul Islamitiese kernwaardes behou. Die mense beliggaam die vereniging van kulture en die oorerwing van tradisies, sowel Islamities as Westers, en sodoende verweef hulle hul eie individuele maniere van saamhoort.

3

1.1	Verwys na Afbeelding A en B . Ontleed en bespreek die titel 'Undefined' 'Ongedefinieerd' in verband met die konsep agter die kunswerke <u>sowel as</u> die formele, stilistiese kenmerke van die kunswerke.	(4)
1.2	Het Afbeelding A of B 'n duideliker fokuspunt? Gee TWEE redes vir jou antwoord.	(2)
1.3	Bespreek die terme <i>patroon</i> en <i>herhaling</i> met betrekking tot hoe die kunstenaar hierdie visuele gereedskap in Afbeelding C gebruik het.	(2)
1.4	Noem en bespreek die funksie van EEN visuele element wat prominent in Afbeelding A, B sowel as C is.	(3)
1.5	Op watter manier(e) beliggaam Afbeelding A, B en C formeel en konseptueel hierdie jaar se praktiese tema van <i>Verweef</i> ?	(4) [15]

VRAAG 2 TWINTIGSTE-EEUSE KUNS VAN DADA TOT DIE 1970's, KONSEPTUELE KUNS VAN DIE 1970'S UITGESLUIT

Lees die teks en stelling hieronder en beantwoord dan die vrae wat volg.

Pablo Picasso het eens gesê, 'goeie kunstenaars leen, groot kunstenaars steel.'

4

Die uitgesproke Britse strokiesprentkunstenaar Dave Gibbons het die volgende oor Lichtenstein gesê:

'Ons het 'n term in die besigheid genaamd 'gaps'. Wanneer jy sonder idees is, blaai jy deur jou strokiesprente, en jy spoor op wat iemand anders gedoen het. Baie van Lichtenstein se werk is so na aan die oorspronklike dat hy eintlik baie verskuldig is aan die werk van die oorspronklike kunstenaar'.

5

2.1 Kies **EEN** kunswerk uit die lys bewegings hieronder wat aspekte van 'n inspirasiebron 'leen of steel'. Kies dan 'n **ander** kunswerk uit 'n ander beweging wat 'n heeltemal unieke soort kuns verteenwoordig.

Dada, Surrealisme, Abstrakte Ekspressionisme en Foto-realisme.

Skryf vir jou geselekteerde kunswerke die name van die kunstenaars, die titels van die kunswerke en 'n kort beskrywing van elke kunswerk neer.

(4)

2.2 Met verwysing na jou eerste kunswerk. Hoe **EN/OF** wat het die kunstenaar by hul bron van inspirasie geleen of gesteel? Motiveer jou antwoord deur te verwys na die kunswerk wat jy gekies het.

(4)

2.3 Met verwysing na jou tweede kunswerk. Bespreek hoe die kunstenaar 'n unieke kunsvorm geskep het. Motiveer jou antwoord deur te verwys na die kunswerk wat jy gekies het.

(4)

2.4 Wie van hierdie kunstenaars het meer toekomstige kunstenaars en bewegings beïnvloed, volgens jou mening? Gee redes vir jou antwoord.

(3)

[15]

VRAAG 3 KONSEPTUELE EN KONTEMPORÊRE INTERNASIONALE KUNS

Bestudeer **Afbeelding D** en **E**, lees die meegaande teks en beantwoord dan die vrae wat volg.

Afbeelding D (Hierbo) Wim Delvoye **Sylvie**; 2006 Getatoeëerde vark.

Wim Delvoye het in 1997 op lewende varke begin tatoeëer, met die doel om die kunsmark uit te daag deur lewende kunswerke te skep. Die getatoeëerde varke woon op 'n plaas en kan as 'kunswerke' gekoop word. Hulle mag egter eers deur eienaars huis toe geneem word as hulle dood is. **6**

Afbeelding E (Hierbo)
Jess Yen
Tattoo (Ongetiteld); 2020
Tatoe-ink op vel.

Die wêreldbekende Japannese tatoeëerkunstenaar Jess Yen, oftewel Horiyen, sê 'n tatoeëermerk moet 'n goeie samestelling hê en dat dit visueel kragtig moet wees. Mense wat dit van ver af sien, moet daardeur nadergelok word.

7

- 3.1 Bespreek hoekom **Afbeelding D** en **E** voorbeelde is van 'lewende kunswerke'.
- (2)
- 3.2 Watter van hierdie kunswerke is meer toeganklik vir die breë publiek? Gee TWEE redes vir jou antwoord.

(2)

- 3.3 Kies en bespreek **TWEE** kunswerke deur **TWEE** verskillende konseptuele **EN/OF** kontemporêre internasionale kunstenaars wie se werk as *'Lewende kunswerke*" beskou kan word. * *Jy mag Wim Delvoye bespreek, maar nie die kunswerk wat in Afbeelding D verteenwoordig is nie.*
  - Skryf vir **ELKE** kunswerk die naam van die kunstenaar, titel van die kunswerk en 'n kort beskrywing van elke kunswerk neer.
- 3.4 Bespreek die maniere waarop jou geselekteerde kunswerke as 'lewende kunswerke' beskou kan word. Verwys na die kunstenaars se gebruik van onderwerp, konsep, medium **ENOF** kreatiewe proses om jou antwoord te staaf.
- 3.5 Watter van die kunstenaars wat jy in Vraag **3.4** genoem het, is suksesvol om kuns meer toeganklik vir die breë publiek te maak? Gee redes vir jou antwoord.

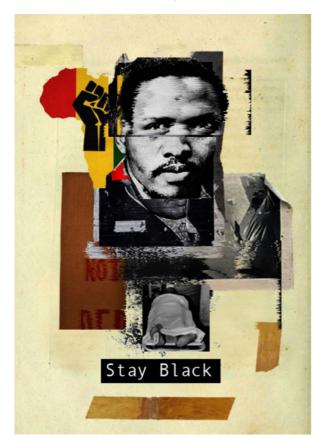
(8)

(4)

(4) [**20**]

VRAAG 4 WEERSTANDSKUNS IN SUID-AFRIKA GEDURENDE DIE APARTHEIDSERA (Circa 1950–1994 CE)

Lees die teks hieronder, bestudeer **Afbeelding F** en beantwoord dan die vrae wat volg.

Ten tye van sy dood het Biko 'n vrou en drie kinders gehad vir wie hy 'n brief nagelaat het waarin een deel lui: "Ek het my lewe daaraan gewy om gelykheid vir swartmense te sien, en terselfdertyd het ek die behoeftes van my gesin verwaarloos. Verstaan asseblief dat ek so optree, nie uit selfsug of arrogansie nie, maar om 'n Suid-Afrika te bewaar wat die moeite werd is vir swart en wit om in te woon.

Q

Biko het ook gesê dat "Dit is beter om te sterf vir 'n idee wat sal lewe, as om te lewe vir 'n idee wat sal sterf."

9

Afbeelding F

Lungile Mbokane

Steve Biko Tribute

2016

Gemengde Media

- 4.1 Skryf die visuele leidrade in **Afbeelding F** neer wat die uiteindelike opoffering uitbeeld wat Steve Biko gemaak het om teen die apartheidsregime te veg. (2)
- 4.2 Kies TWEE relevante Suid-Afrikaanse kunswerke (circa 1950–1994) deur TWEE verskillende kunstenaars wie se werk die idee van opoffering demonstreer.

Verskaf die naam van die kunstenaar, die titel van die kunswerk en 'n kort beskrywing vir **ELK** van die **TWEE** geselekteerde Suid-Afrikaanse kunswerke.

(Let wel: jy kan ook kunstenaars bespreek wat gedurende die 1950's en later uit formele en informele kunssentrums na vore gekom het.

4.3 Vir **ELKE** geselekteerde kunswerk, verduidelik hoe die kunstenaar visueel en konseptueel die opofferings demonstreer wat tydens die apartheidsregime deur die onderdruktes gemaak is. (10)

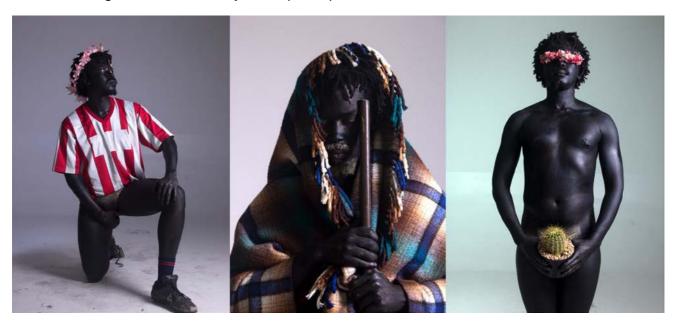
4.4 Dink jy dat die opofferings wat in Vraag 4.3 genoem word, gehelp het om 'n Suid-Afrika te bewaar wat die moeite werd is om in te leef? Gee redes vir jou antwoord deur spesifiek te verwys na minstens een van die kunswerke wat jy bespreek het.

(4)

(4) [**20**]

VRAAG 5 KONTEMPORÊRE SUID-AFRIKAANSE KUNS (POST-1994)

Lees die meegaande teks en skryf 'n responsopstel.

Die kunstenaar, Mzoxolo X Mayongo, beskryf sy 'seunskap' as 'n verwarrende een. Toe hy grootgeword het, het hy nooit met die stereotipes van *kasi* (wat township-seun beteken) geassosieer nie, maar terselfdertyd het hy nie regtig in die voorstedelike landskap ingepas nie. Hy was tussenin vasgevang en het gevolglik gesukkel om sy 'ware identiteit' te definieer. Hy gaan verder deur te sê '... daardie spanning van dualiteit was altyd daar; Ek moes altyd sukkel om balans te vind tussen die twee wêrelde, sag en hard, manlik en vroulik.'

10

Skryf 'n opstel van ongeveer VIER bladsye waarin jy evalueer in watter mate Suid-Afrikaanse kontemporêre kunstenaars wat die kwessie van identiteit verken, die konsep **'kulturele dualiteit'** in 'n hedendaagse Suid-Afrikaanse konteks hanteer.

Kies **DRIE** kontemporêre Suid-Afrikaanse kunstenaars en **EEN** kunswerk van elk om jou argument te ontwikkel en te motiveer. As jy 'n spesifieke versameling van 'n kunstenaar se werk bespreek, moet jy dit duidelik noem en beskryf*.

* Let wel: Jy mag kies of jy Mzolo X Mayongo wil bespreek.

Puntetoekenning vir Vraag 5		
3 kunstenaars	6 punte	
3 titels met kort beskrywings van werke		
Toepaslike feite	12 punte	
(Let wel: Skryf 6 feite neer om 4 punte per bespreking van elke kunswerk te verdien.)	·	
Ontwikkeling van argument	12 punte	

[30]

Totaal: 100 punte